

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਪੀਡਿਤ ਜੇ.

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, -। ਜਵਾਬਦੇਹ

1966 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਨੰ. 2403

30 ਨਵੰਬਰ 1967 ਈ

ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਐਕਟ (1961 ਦਾ III)-ਸ. 113 -ਏ — ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ (ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮੈਂਬਰ) ਚੋਣ ਨਿਯਮ (1961)-ਨਿਯਮ 3— ਸਾਰੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ—ਤਾਜ਼ੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ — ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਸੂਚਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦੇ ਗਠਨ ਸਬੰਧੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਲ ਰੋਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ (ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮੈਂਬਰ) ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1961 ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 113-ਏ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1964 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਿਟ ਪੈਡਿਟ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ 24 ਸਤੰਬਰ, 1966 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ, ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਸਨੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 2 ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 3 ਤੋਂ 17 ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਐਸ ਇਰਹਾਦੀ ਅਤੇ ਐਨਐਸ ਬੀ ਹਟੀਆ, ਇੱਕ ਵਕੀਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ।

ਆਰ ਐਲ ਏ ਗੜਵਾਲ, ਇੱਕ ਡੀਵੇਕਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਆਰਡਰ ਕਰੋ

ਪੀਡਿਤ, ਜੇ.-ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ 24 ਜੁਲਾਈ, 1966 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਕੈਪਟਨ ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ-1 ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਜਸਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ 14 ਹੋਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ 3 ਤੋਂ 17 ਦੀ ਚੋਣ

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਸੱਸੀ ਗੁਲਾਮ ਹੁਸੈਨ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦਾ ਪੰਚ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ-1 ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਵੋਟਰ ਸੀ। ਇਹ ਚੋਣ 10 ਜੂਨ, 1965 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਕਤ

ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ 29 ਮਈ, 1964 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ (ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮੈਂਬਰ) ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1961 ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਿਯਮ)। ਚੋਣ ਲਈ 38 ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 2-17 ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਕਈ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1, ਅਰਥਾਤ, ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਸਨ; ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਸੀ, ਨੁਕਸਦਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਅਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਕਥਿਤ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ? ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਮਾਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ ਹੈ।" ਇਸ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਬੇਲੋੜੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ 2 ਨਵੰਬਰ, 1966 ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਨੁਕਸਦਾਰ ਅਤੇ ਅਵੈਧ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 113-ਏ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਸਾਰੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਆਮ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੰਮਤੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1965 ਦੇ S.O. ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 16 ਮਾਰਚ, 1965 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਮਈ, 1965 ਦੀ ਲਿਜ਼ਬ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਚੋਣਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ 31 ਜੁਲਾਈ, 1965 ਤੱਕ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਨਿਯਮ 3 ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਬਸ਼ਰਤੋਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਰ ਬਲਾਕ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, 29 ਮਈ, 1964 ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਹੁਣ ਵੈਧ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਨੁਕਸਦਾਰ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਇਸ ਝਗੜੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਪੂਰਵ- ਅਨੁਮਾਨਤ ਦਲੀਲ ਨਾ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ 'ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ' ਵਿੱਚ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਉੱਤਰਦਾਇਕ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ

ਉਹੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਖਰਾਬ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਪੰਚਾਂ ਅਤੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਨੂੰ, ਉਕਤ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਕਤ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 113-ਏ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਵੀਂ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਦੂਜਾ, ਇਸ ਦਾ ਸਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ। ਨਿਯਮ 3 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ-

“(1) ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਇਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਹਰੇਕ ਬਲਾਕ ਲਈ, ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ। ਬਲਾਕ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਪੰਚਾਂ-ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਅਤੇ ਹੋਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲਗਾ ਕੇ ਜਨਤਾ ਤੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ:

Gurdev Singh v. The Deputy Commissioner, Hoshiarpur, etc. (Pandit, J.)

(2)	*	*	*	*	*	—
(3)	*	*	*	*	*	H9

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"ਸਰਕਾਰ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਤਹਿਸੀਲ ਲਈ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਹਰੇਕ ਬਲਾਕ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1964 ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 113-ਏ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 113-ਏ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ: -

- (1) ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਰਕਾਰ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮਿਤੀ ਤੱਕ, -
  - (i) ਸਾਰੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਆਮ ਚੋਣ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ; ਅਤੇ
  - (ii) ਧਾਰਾ 86 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਆਮ ਚੋਣ ਅਤੇ ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਈ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ; ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਅਤੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ; ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਜਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹਾਂ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਿਤੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।
- (2) ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਇਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ।
- (3) ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਜਾਂ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਦੋ ਚੋਣਾਂ ਜਾਂ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦਾ ਦਖਲ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਇਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਜਾਂ ਨਿਯਮ 3 ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 3 ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 3 ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਫਿਰ ਚੋਣਕਾਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨਗੇ। ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਪੰਚਾਂ ਅਤੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਧਾਰਾ 113-ਏ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਤਰੀਕਾਂ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦੇ ਗਠਨ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 113-ਏ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਾ

ਤਾਂ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਨਿਯਮ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਿਯਮ 3 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਨਵੀਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ

Gurdev Singh v. The Deputy Commissioner, Hoshiarpur, etc. (Pandit, J.)

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਿਯਮ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 113-ਏ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੀਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 113-ਏ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਿਯਮ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੀਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ "ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੋਣਾਂ .....ਲਈ ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਗੇ"। -ਸੈਕਸ਼ਨ 113-ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਵਿਚ ਇਹ ਭਾਵ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਵੀਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਤਿਆਰੀ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਉਪ ਧਾਰਾ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 113-ਏ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਇਸ ਉਪ ਧਾਰਾ ਦੀ ਲੋੜ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਿਤੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਐਕਟ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਇਹ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 113-ਏ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੀਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਨਵੀਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਫਿਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 113-ਏ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ, ਤਾਂ 29 ਮਈ, 1965 ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੁਰਾਣੀ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 3-ਬੀ ਅਧੀਨ ਸਾਲਾਨਾ ਸੋਧਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੀ. 29 ਮਈ, 1965 ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, 16 ਜੂਨ, 1965 ਨੂੰ ਅਣਸੁਧਾਰੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਮਾੜੀਆਂ ਸਨ।

ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਵੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਸਰਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 4 ਜਨਵਰੀ, 1965 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ 14 ਜਨਵਰੀ, 1965 ਤੱਕ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਚੋਣ ਕਰਵਾਈ ਜਾਣੀ ਸੀ। 22 ਜਨਵਰੀ - 1965 ਨੂੰ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸੀ

ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਚੋਣ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 29 ਮਈ, 1965 ਨੂੰ ਉਕਤ ਚੋਣ ਲਈ ਨਵੀਂ ਮਿਤੀ, ਅਰਥਾਤ 16 ਜੂਨ, 1965, ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 2-17 ਨੂੰ ਇਸ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ 16 ਜੂਨ, 1965 ਨੂੰ ਹੋਈ ਚੋਣ, 4 ਜਨਵਰੀ, 1965 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੋਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਚੋਣ 22 ਜਨਵਰੀ, 1965 ਨੂੰ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਚੋਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਨਵੀਂ ਤਰੀਕ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ 14 ਜਨਵਰੀ, 1965 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਕਤ ਚੋਣ ਲੜਨੀ ਸੀ। 29 ਮਈ, 1964 ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ - ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਚੋਣ ਵੀ ਇਸੇ ਸੂਚੀ ਦੇ ਜ਼ੋਰ 'ਤੇ ਹੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਨੁਕਸਦਾਰ ਰੋਲ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ 29 ਮਈ, 1934 ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 3-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਸੋਧਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ 4i ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। , ਭਾਵ "29 ਮਈ, 1965 ਤੱਕ, ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 3-ਬੀ ਅਧੀਨ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 29 ਮਈ, 1964 ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਿਛਲੀ ਚੋਣ - ਟੋਰਲ ਰੋਲ, ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਚੋਣ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ 28 ਮਈ, 1965 ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਵੈਧ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 3-ਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕੌਸਲ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 16 ਜੂਨ, 1965 ਨੂੰ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ, 12 ਮਈ, 1965 ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਈਆਂ ਸਨ , ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਨਵੀਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚੋਣ 22 ਦਸੰਬਰ, 1964 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ 16 ਮਾਰਚ, 1965 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ (ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਅਨੁਬੰਧ 'ਡੀ') ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 4 ਜਨਵਰੀ, 1965 ਨੂੰ ਦੂਜਾ, 12 ਮਈ, 1965 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿੱਥੋਂ ਚੋਣਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ ? 31 ਜੁਲਾਈ, 1965 ਤੱਕ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਤੀਜੀ ਗੱਲ, ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੀਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਐਕਟ ਦੀ 113-ਏ. ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਚੋਣ ਨੁਕਸਦਾਰ ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਰੋਲ 'ਤੇ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਹੋਣ ਤੱਕ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਆਧਾਰ ਹੈ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਸ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

Gurdev Singh v. The Deputy Commissioner, Hoshiarpur, etc. (Pandit, J.)

ਜੇ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖੁੰਝ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੋਬਾ

Gurdev Singh v. The Deputy Commissioner, Hoshiarpur, etc. (Pandit, J.)

6459 ਆਈ ਐਲ ਆਰ ਸਰਕਾਰ Cd ਦਬਾਓ।